

In de Werkgroep Onderwijs Kinderopvang participeren de werkgevers- en werknemersorganisaties vanuit het onderwijs, de kinderopvang en de ouderorganisaties. De werkgroep wil bijdragen aan een realistische en verantwoorde uitvoering van het beleid met betrekking tot voor- en naschoolse opvang en de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang versterken. De Nieuwsbrief WOK verschijnt minimaal 4x per jaar.

April 2011, jaargang 6, nr. 1

Voor u ligt de eerste WOK nieuwsbrief van 2011. Ook in 2011 zal de WOK via nieuwsbrieven de ontwikkelingen op het gebied van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang blijven communiceren. De ontwikkelingen van de afgelopen maanden focussen zich veelal op het onderwijs.

Experiment Startgroepen

Eind januari kwam minister Van Bijsterveldt (Onderwijs) met de (voor velen in de kinderopvang shockerende) plannen voor een experiment met 'startgroepen' (kinderen van 2,5 jaar) die onder regie van de schoolleider van het basisonderwijs gaan vallen. Ondertussen zijn deze plannen wat genuanceerder gebleken dan ze in eerste instantie leken. In het experiment moet goed samengewerkt

worden tussen de school en de peuter- speelzaal of de kinderopvang, ook omdat het plaatsen van kinderen jonger dan vier jaar in het basisonderwijs in strijd is met regelgeving. Op deze manier kan er goed gebruik gemaakt worden van elkaars expertise. Het doel van het experiment is het onderzoeken of een sterke verbinding met de basisschool zal leiden tot vermindering van taalachterstanden bij peuters. De groepen houden de maximale toegestane groepsgrootte en beroeps- kracht-kindratio. Verder zullen de groepen gehuisvest worden bij peuter- speelzaal en kinderopvang, waar inhoudelijke samenwerking plaats zal vinden tussen een pedagogisch medewerker (mbo geschoold) vanuit de kinderopvang en een medewerker vanuit het onderwijs (hbo geschoold). Beide zullen extra scholing krijgen om te kunnen werken met deze specifieke groep kinderen. Er moet gewerkt worden vanuit de gedachte van opbrengstgericht werken. Men moet weten wáárom bepaalde activiteiten (bijvoorbeeld bouwen van een blokkentoren) gedaan worden en wat dit doet met de ontwikkeling van de kinderen op het gebied van taal, ordenen, sociaal- emotionele ontwikkeling en motoriek. Verspreid over het land zullen er dertig pilots van start gaan na de zomer. De aanmelding voor de pilots gaat in juni van dit jaar van start. De publicatie van de

regeling in de Staatscourant wordt bekendgemaakt via de PO-nieuwsbrief en de websites van OCW, VNG, PO-raad, AOb, MOgroep Kinderopvang en MOgroep Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

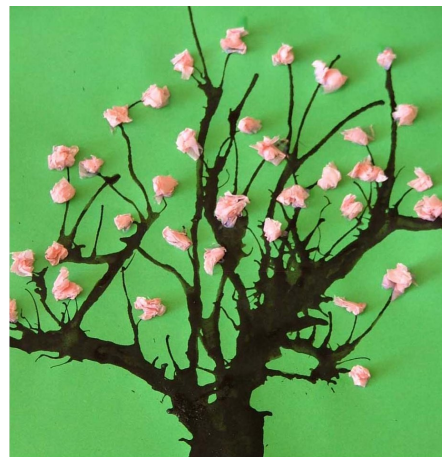

Krimp

Er zijn gebieden in Nederland waar scholen steeds meer te kampen krijgen met teruglopende leerlingaantallen, de zogenaamde krimpregio's. De regio's Zuid-Limburg, Noordoost-Groningen en Zeeuws-Vlaanderen hebben al enige jaren te maken met een afnemende bevolking, dit heeft ook effect op de scholen. Om kwalitatief goed en voldoende onderwijs te kunnen blijven aanbieden, is volgens minister Van Bijsterveldt samenwerking tussen onderwijs-instellingen belangrijk. Ze gaat onderwijs-instellingen in krimpregio's de ruimte bieden om 'sleutelexperimenten' te starten. Via een wetwijziging zal ze het mogelijk maken om te experimenteren op de snijvlakken tussen de onderwijs-sectoren. Minister Van Bijsterveldt wil scholen de ruimte geven om samen naar oplossingen te zoeken voor de gevolgen van de krimp. Vanaf schooljaar 2012/2013 kunnen de

'sleutelexperimenten' van start gaan. Sinds 1 januari 2011 bestaat de mogelijkheid om een basisschool met een te klein aantal leerlingen (minder dan 23) open te houden mits de school kwalitatief goed is en er perspectief is dat het aantal leerlingen weer toeneemt. Ook maakte de minister bekend dat Zuid-Limburg mee mag doen in het hiervoor beschreven startgroepen experiment.

Krimp is ook zeker een speerpunt van de WOK, het effect van samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs moet volgens de WOK echter niet onderschat worden in de strijd tegen krimp.

Penta Rho kopgroep 'kinderopvang in eigen beheer'

Een tiental schoolbesturen heeft zich landelijk verenigd in *de Kopgroep Kinderopvang in Eigen Beheer*, deze kopgroep is geïnitieerd door Penta Rho (een adviesbureau voor maatschappelijke organisaties). Penta Rho ondersteunt schoolbesturen bij de ontwikkeling van een bedrijfsplan voor de opzet en de uitvoering van kinderopvang in eigen beheer. De scholen vinden dat ze met het makelaarsmodel onvoldoende grip op de kwaliteit van de bso hebben. Door het in

eigen beheer te organiseren denken ze meer invloed uit te kunnen oefenen op de aansluiting op het pedagogisch concept, op aansluiting op de denominatie, op de kwaliteit en op het voorkomen van wachtlijsten. Hiernaast zien scholen een strategisch belang van bso in eigen beheer: het is goed voor het imago en de concurrentiepositie van de school. Ook wordt als argument aangedragen dat eventuele opbrengsten uit kinderopvang in onderwijs geïnvesteerd kunnen worden. Hier zet de WOK overigens grote vraagtekens bij: voor zover bij de WOK bekend moeten de financiële stromingen tussen onderwijs en kinderopvang strikt gescheiden blijven.

Voor meer informatie:

<http://www.pentarho.nl/kinderopvang-in-eigen-beheer/>

Onderzoek over schooltijden

'Schooltijden' is een onderwerp dat momenteel de gemoederen bij veel partijen bezig houdt. Er worden verscheidene onderzoeken naar gedaan. Momenteel werkt BOinK in opdracht van Projectgroep Andere Tijden aan een onderzoek onder jonge ouders over

school- en werktijden. De resultaten hiervan zullen in mei uitkomen.

Factsheet tijdsknelpunten

In november 2010 heeft het Sociaal en Cultureel Planbureau het rapport *Tijd op Orde?* uitgebracht: een analyse van de tijdsorde vanuit het perspectief van de burger. Het rapport is geschreven in opdracht van de Directie Emancipatie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en geeft een indruk van de tijdsdruk die Nederlanders ervaren en van wat zij zien als echte tijdsknelpunten in het dagelijks leven. Duidelijk wordt dat veel mensen graag meer flexibiliteit willen in hun werktijden en dat zij daar ook zelf meer zeggenschap over willen hebben. Maar ook als aan deze of andere voorwaarden is voldaan, blijkt maar een deel van de mensen meer (uren) betaald te willen werken. Op basis van het rapport is de factsheet 'tijdsknelpunten' geschreven, waarin ook wordt ingegaan op schooltijden en kinderopvang. 62% van de ouders waarvan de kinderen gebruik maken van een 'klassiek' schoolrooster zegt tevreden te zijn met dit rooster, 7% van de ouders die gebruik maken van een

ander schooltijdenrooster verlangt naar de 'klassieke' schooltijden. Slechts 30% van de ouders die gebruik maakt van buitenschoolse opvang is van mening dat de tijden van de bso goed aansluiten bij de behoefte.

Voor de volledige factsheet:

<http://www.scp.nl/content.jsp?objectid=default:26922>

Voor het volledige rapport:

http://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2010/Tijd_op_orde

Onderzoek zwijzen

Ook kwam er in november 2010 een rapport uit van [Zwijzenouders.nl](http://www.zwijzenouders.nl): *Online kwantitatief onderzoek 'schooltijden'*. De huidige schooltijden en vakanties in het basisonderwijs leiden vaak tot knelpunten, daarom wilde Uitgeverij Zwijzen inzicht verwerven in attitudes ten opzichte van verandering van schooltijden.

Volgens dit onderzoek heeft 42% van de ouders een voorkeur voor het traditionele model (de 'klassieke' schooltijden), 33% ziet graag een school met een continuïrooster. Van de werkende ouders geeft 31% aan nooit gebruik te maken van enige vorm van opvang.

Driekwart van de werkende ouders vindt het aantal vakantiedagen niet goed aansluiten bij de duur van de schoolvakanties, toch vindt tweederde van de ouders de zomervakantie niet te lang. Voor het volledige rapport:

<http://www.zwijzenouders.nl/Artikel/De-traditionele-schooltijden-zijn-voorbij-.htm>

Bouwboek voor kindcentra

Hoe ontwikkel je een accommodatie voor kinderopvang die past bij de eigen visie en werkwijze? Naast 'harde' gegevens zoals oppervlakte zijn ook inhoudelijke aspecten van het werken met kinderen relevant voor het realiseren van een gebouw afgestemd op de kinderen, de medewerkers en de ouders. Dit boek geschreven door Ine van Liempd en Ed Hoekstra levert de bouwstenen die nodig zijn om tot een goed programma van eisen te komen voor de (ver)bouw van een kindcentrum. Het Netwerkbureau wil met dit boek opdrachtgevers en architecten inspireren en ondersteunen bij het realiseren van gebouwen die voldoen aan de wensen en eisen van de gebruikers.

Het boek is te bestellen bij diverse boekhandels en via internet (ISBN-nummer: 9789068685763).

Budget wegwerken wachtlijsten

Minister Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat acht grote steden helpen bij het wegwerken van de wachtlijsten in de kinderopvang. Met de gemeenten Amersfoort, Amsterdam, Den Haag, Ede, Haarlem, Nijmegen, Rotterdam en Utrecht heeft de minister afspraken gemaakt. De steden hebben € 2,7 miljoen te verdelen om het voor kinderopvanginstellingen bijvoorbeeld makkelijker te maken hun capaciteit uit te breiden. Volgens minister Kamp doet het probleem van de wachtlijsten zich vooral voor in de grote steden. Gemeenten kunnen veel betekenen om de knelpunten op te lossen en daarom worden deze gemeenten een handje geholpen. In 2010 stonden er 50.000 kinderen op de wachtlijst, waarvan 20.000 voor de buitenschoolse opvang en 30.000 voor de dagopvang.

(Bron: www.rijksoverheid.nl)

Wetswijziging gastouderopvang (nieuwe diplomalist)

De diplomalist voor gastouders in de kinderopvang wordt uitgebreid. Ook kunnen mensen met een diploma dat niet op de lijst staat maar volgens hen wel vergelijkbaar is, hun diploma vanaf begin april laten beoordelen door de Dienst

Uitvoering Onderwijs (DUO). Die stelt dan vast of iemand met dat diploma voldoet aan de deskundigheidseisen voor gastouders. Nieuwe gastouders kunnen zich vanaf 1 januari 2012 niet meer laten registreren met alleen een regulier ervaringscertificaat. Zij moeten dan een diploma hebben. Nu de diplomalist is uitgebreid en het mogelijk wordt om een diploma te laten beoordelen door DUO, is het niet langer noodzakelijk dat gastouders zich kwalificeren met een ervaringscertificaat. Nieuwe gastouders die al een ervaringscertificaat hebben, kunnen dit certificaat bovendien laten omzetten in een diploma, zoals dat ook gebruikelijk is in andere sectoren. (bron: www.rijksoverheid.nl) Voor de uitgebreide lijst: <http://bit.ly/emj711>

Flexibele lestijden

Minister Van Bijsterveldt (OCW) heeft bekend gemaakt dat er volgend schooljaar pilots starten waarin basisscholen hun lessen flexibeler kunnen verdelen over het schooljaar. Nu is het zo dat lessen die gegeven worden tijdens de vakantieperiode niet meetellen in het verplicht aantal uren onderwijstijd. Minister Van

Bijsterveldt wil bij wijze van experiment een aantal scholen meer ruimte geven, onder strikte voorwaarde dat leerlingen aan het eind van de basisschool de kennis en vaardigheden hebben die de wet voorschrijft.

Een voordeel van flexibele lesuren voor ouders kan zijn dat de data van de zomervakantie flexibeler worden. Minister Van Bijsterveldt zal de aangekondigde pilots gebruiken om in de volle breedte te kijken naar meer flexibiliteit in het basis- onderwijs. Volgens de minister zijn sommige regels en richtlijnen niet meer van deze tijd. (bron: www.rijksoverheid.nl)

Gluren bij de buren

Netwerkbureau Kinderopvang organiseert in mei 2011 drie excursiedagen naar praktijkvoorbeelden samenwerking onderwijs en kinderopvang. Voorbeelden van slimme en/of praktische oplossingen op het gebied van samenwerking basisonderwijs en buitenschoolse opvang, dagarrangementen, huisvesting, personeel en beheer.

Een excursie bestaat uit het bezoeken van twee locaties en een rondleiding. Tijdens de bezoeken is er veel ruimte voor het stellen van vragen en uitwisselen van ervaringen.

Voor leidinggevenden in het primair onderwijs en hun samenwerkende partners uit kinderopvang en gemeente.

Maandag 16 mei 2011 10.00 uur – 16.00 uur

Brede school Kop Java in Amsterdam en brede school de Kersenboom te Diemen

Dinsdag 17 mei 2011 10.00 uur – 16.00 uur

CBS De Wendakker en CBS De Klokbeker in Zwolle

Maandag 23 mei 2011 10.00 uur – 16.00 uur

Brede School de Wilgenbroek in Boxtel en Educatief Basiscentrum Oost in Schijndel

Aanmelden voor Gluren bij de buren?

Dat kan tot 1 mei 2011 op

www.netwerkbureaukinderopvang.nl.

Aan deelname zijn geen kosten verbonden.

Best practice: H3O, het Kristal

Het Kristal is een school in Dordrecht die onder de christelijke organisatie organisatie H3O valt. Martin Dekker, de directeur van het Kristal kwam in maart bij de WOK langs. Het Kristal is een centrum met een compleet aanbod: peuterspeelzaal, onderwijs, naschoolse activiteiten en buitenschoolse opvang, er wordt gewerkt aan de realisatie van dagopvang. Alles valt onder één loket, alles wordt door de school in eigen beheer georganiseerd. Er wordt gewerkt vanuit één team waar iedereen deel van uitmaakt.

Er is een gemeenschappelijke pedagogische visie die wordt gedeeld door zowel de pedagogisch medewerkers als de leerkrachten. Dit biedt een prima garantie voor de doorgaande ontwikkelingslijn bij elk kind. De overgang van peuterspeelzaal naar kleuterklas kan hierdoor soepel verlopen: de internbegeleider van de school komt ook op de peuterspeelzaal. Ouderavonden, vieringen en feesten worden gezamenlijk gehouden, thema's en projecten lopen na lestijd door in de opvang. Met de invoering van de motie van Aartsen/Bos is het Kristal zelf aan de

slag gegaan: de peuterspeelzaal sloot al aan op de kleuters, de aansluiting van bso was een logisch vervolg.

Tot 14.30 is er een vast programma voor alle leerlingen op drie niveaus: er wordt met de kinderen gewerkt vanuit een meervoudige intelligentiefocus. Daarna is er tot 15.15 een (verplicht) programma waarin de leerlingen kunnen kiezen tussen verscheidene speciale activiteiten op het gebied van onder andere kunst, muziek en talen. Dit laatste stuk van de dag wordt gegeven door de docenten én pedagogisch medewerkers. Leerlingen kunnen zich in kleinere groepjes opsplitsen en dit programma geeft medewerkers de mogelijkheid zijn of haar expertise in te zetten. Hierna zijn er naschoolse activiteiten in ateliers, leerlingen kunnen hier vrijwillig aan deelnemen. Om 15.15 of na de naschoolse activiteiten kunnen leerlingen naar de bso. Alles vindt plaats in hetzelfde gebouw, de leerlingen zien altijd door de hele school dezelfde gezichten. Op deze manier wordt veiligheid en continuïteit gewaarborgd.

<http://www.cbshetkristal.nl/cgi-oic/pagedb.exe/show?no=433>

